

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 118 (2005)

Artikel: Felici Maissen : (1913-2005)
Autor: Collenberg, Cristian / Maissen, Felici
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-236891>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

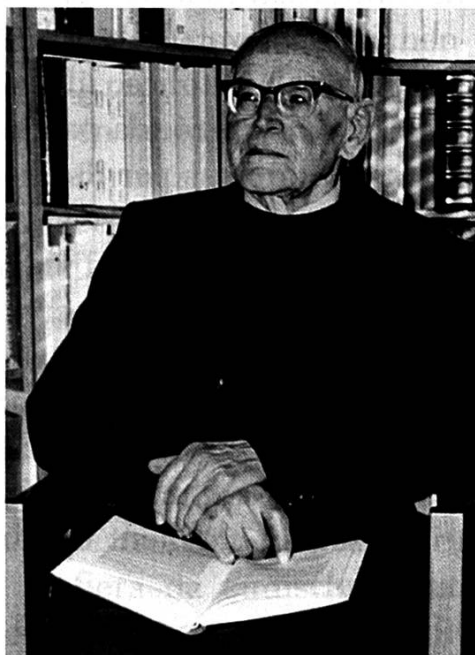
Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 15.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Felici Maissen (1913–2005)

Igl onn 1981 ha sur Felici Maissen surdau la redacziun dallas Annalas a siu successur, quei suenter ina activitad da 20 onns. Quella incumbensa che la Societad Retorumantscha surdat tradiziunalmeins a duas personas ensiara in bionton lavur nunspectaculara, mo presume-scha era ina basa da communicaziun cun quellas personas che vegnan en damonda sco collaboraturas da quei annuari ch'ei enzatgei sco ina tribuna per acturs dalla lavur scientifica en connex cun lungatg e cultura romontscha. Suenter che sur Maissen ei sertratgs sco redatur ha el manteniun siu interess per il DRG, per la societad e cunzun per la cultura romontscha; en las Annalas ei beinenqual artechel ord sia maschina da scriver cumparius, e ses contacts cun la suprastanza dalla SRR ein restai aunc onns alla liunga.

Il president actual dalla SRR ha giu la quida d'enconuscher sur Felici buca mo sco commember activ dalla societad, mobein en emprema lingia sco persona, detg pli exact, sco plevon dalla pleiv nua ch'jeu sun carschius si. E per quei selubeschel jeu d'undrar il defunct plitost ord l'experiencescha da quei ligiom personal ch'ha anflau in numnader general els interess per historia e historia culturala. En casa pervenda a Cumbel, nua che Felici Maissen ha habitau sco plevon

dapi igl onn 1968 (!) entochen ch'el ei seretratgs ella casa d'attempai el medem liug, leu ein biars students romontschs da historia s'annunziat per survegnir investa ellas fontaunas dalla historia dallas pleivs e vischnauncas dil cumin Lunnezia. Leu han els saviu emprender d'enconuscher el plevon, che s'exponeva ella publicitad sco representant marcant dalla cultura tradiziunala-catolica, in sistem da patertgar che veva constituiu la schientscha d'ina gronda part dalla populaziun indigena – la vart intellectuala, igl interess per ils process historics e la savida sorprendenta da tons fatgs e connexs. Cunzun sesmarvegliavan ins dad haver in partenari da discuors ch'era viagiav per tut l'Europa entuorn e saveva raquintar da sentupadas cun loghens e persunas ch'ins havess buca spitgau dad in plevon en in vitg romontsch. En quels muments era el en siu element, ed adina puspei han ils students – che partevan en bia graus buca senz'auter sia concepziun dil mund – bandunau la casa cun in dils novs separats da sia publicaziun e cun il sentiment d'haver giu in discuors enrihent e beinvulent cun in historiograf passiunau e cumpetent.

Sco caplon a Zignau haveva Felici Maissen publicau el Pelegrin la historia da Nicolo Rusca, igl archiprer da Sondrio, ch'ei morts igl onn 1618 a Tusaun en consequenza dallas torturas exequidas el rom dalla dertgira nauscha quei emprem onn dils embrugls grischuns. Quella «historia» ei cumparida en ina retscha da successiuns ed ha senza dubi confruntau in diember d'affons e giuvenils romontschs cun la historia grischuna. Biars onns pli tard hai jeu fatg attents sur Felici sin quella publicaziun ch'jeu hagi legiu cun gronda tensiun sco buob, ed el ha lu manegiau: «Gie, gie, quei ei stau plitost ina lavuretta, mo jeu hai era scret autras lavurs ch'ei crei jeu pli impurtontas». Tuttina, quella publicaziun en in organ che sedrizzava veramein ad ina populaziun senza enconuschientschas da historia specialas ei era in tratg caracteristic da sia activitad. Quellas biaras publicazuns che van plitost en direcziun dalla historia culturala, la lavur sin fundament dallas collecziuns da detgas e las emissiuns da radio per scolaras e scolaras han sfurzau igl autur, ni forsa dau la pusseivladad ad el, da transponer enconuschientschas historicas en in lungatg capeivel ed ina fuorma adattada a lecturas ed auditurs interessai, mo che disponan buca d'enconuschientschas ch'il historiograf professiunal presuppona.

Denton, Felici Maissen ei daventaus el decuors da quels biars onns sco historicher activ in professiunal, e quei vuleva el era esser. Il

diember da sias publicaziuns ei admirabels, e cun raschun discureva el era adina cun ina certa luschezia dallas mellis paginas ch'el hagi publicau (la davosa cefra munta sin ca. 7000 paginas). Sper sia historia dallas Treis Ligias («Die Drei Bünde in der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts in politischer, kirchengeschichtlicher und volkskundlicher Schau», 1966) ch'ei la pli representativa e numna el tetel era gest las treis domenas d'interess en la dretga successiun, consista sia ovra cunzun orda collecziuns d'informaziuns partenent ils absolvents grischuns als collegis ed allas universitads jastras. Il fretg dallas retschercas els archivs enteifer ed ordeifer las Svizra ed en numerus marcaus dalla Europa ein vegni publicai successivamein en differents organs historics. Maissen ha era fatg gliestas dils academichers ord auters cantuns e publicau mintgamai quellas en las periodicas historicas dil liug pertuccau. Cheu setracta ei da quella gronda lavur minuziusa e cunscienza dalla quala mintga historiograf ei leds ch'enzatgi fa ella e che fuorma suenter la basa per scriver historia che sa vegnir piazzada pli prominentamein sin la fiera da cudischs. Quella lavur «da manual» ch'ei buca senza fascinaziun, mo che porta plitost la renconuschientscha dils luvrers scientifics che dils tscherchels academics, sto secuntentar cun enqual resun privat e la tgeua engrazieivladad da quellas personas che elaboreschan historia locala e regiunala. Maissen havess encorunau bugen sia reputaziun cun in tetel academic che sia ovra havess era giustificau; ils criteris dallas universitads per schengegiar quellas lettras prestigiusas avon igl agen num ein denton dad ina natira che promova buca la revaletaziun dalla lavur tgeua d'in plevon en in vitg muntagnard ch'ha buca las relaziuns cun la gliעד che savess metter sin via ina promoziun da quella sort. Maissen ha denton da sia vart contribuìu alla cumpletaziun dalla gallaria da gliעד meriteivla ord la tiara romontscha, da personas che han giugau rollas impurtontas en «stadi, baselgia e societad», sco el haveva la moda da dir.

Ils davos onns han sias difficultads cun la vesida e l'udida engravegiu la comunicaziun directa. L'activitad a scret ha denton cuntinuau tochen ils davos meins da sia veta. Ussa che Felici Maissen ei spartius en la venerabla vegliadetgna da 92 onns admirein nus siu grond relasch historiografic e sincerein: la prominenza ch'el ha admirau tier tons auters umens, quella ha el era conquistau cun l'ovra da sia veta.

Cristian Collenberg

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. The text is too light to transcribe accurately.]